

Басюк Тетяна

*Національний університет водного господарства
та природокористування, Україна*

НАСЛІДКИ РУЙНУВАННЯ КАХОВСЬКОЇ ГЕС

Руйнування будь-якої гідроелектростанції, особливо такої масштабної як Каховська, несе за собою серйозні наслідки як для навколишнього середовища, так і для людей, які проживають у зоні впливу станції. Від екологічних криз до соціально-економічних перетворень - наслідки руйнування Каховської ГЕС охоплюють широкий спектр проблем, які потребують уважного аналізу та негайних заходів для відновлення стабільності та забезпечення безпеки людей і природи.

Наслідки підриву греблі Каховської ГЕС засвідчують важливість оцінки відповідними спеціалістами не лише екологічних аспектів, але і впливу на економіку, енергетику, населення, а також на ядерну безпеку України.

В результаті теракту на Каховській ГЕС виявлено два типи наслідків для дикої природи: перший – пов'язаний із зниженням рівня водосховища, другий – із збільшенням рівня води через затоплення (рисунок).

Наслідки осушення дна Каховського водосховища та витоку води з нього

- вплив на рибне населення
- вплив на птахів
- вплив на придонну фауну (бентос)
- вплив на рослинний світ
- вплив на рідкісні типи біотопів/оселищ
- вплив на території природно-заповідного фонду
- вплив на природоохоронні об'єкти міжнародного значення

Наслідки затоплення територій нижче зруйнованої греблі

- вплив на наземну фауну
- вплив на гніздові колонії птахів
- вплив на рідкісні типи біотопів
- вплив на території природно-заповідного фонду
- вплив на території смарагдової мережі
- вплив на водно-болотні угіддя міжнародного значення
- затоплення річок

Наслідки для Чорного моря

- опріснення моря
- забруднення моря

Рис. Наслідки руйнування Каховської ГЕС для дикої природи

Окрім того, руйнування Каховської ГЕС призвело до значних соціально-економічних наслідків, які мають вплив на різні аспекти життя населення та економіку регіону (таблиця).

Таблиця

Соціально-економічні наслідки руйнування Каховської ГЕС

№ з/п	Вид	Наслідок	
1	Соціальні наслідки	Евакуація та переселення населення	масове переселення людей із зон затоплення
			проблеми з тимчасовим та довготривалим житлом для переселенців
		Зміни в демографічній ситуації	відтік населення з постраждалих районів
			зміни у віковій та соціально-демографічній структурі населення
		Вплив на здоров'я населення	поширення захворювань через погіршення санітарних умов
			психологічний стрес та травма у постраждалих
		Освіта та соціальні послуги	закриття шкіл та інших освітніх закладів
			проблеми з доступом до освіти для дітей
			збільшення навантаження на соціальні служби
		Громадська безпека та правопорядок	зростання рівня злочинності через соціальну нестабільність
			потреба в посиленні заходів безпеки та контролю
		2	Економічні наслідки
зменшення можливостей для працевлаштування			
Зниження економічної активності	втрата джерел доходу для багатьох сімей		
	зниження купівельної спроможності населення		
Руйнування інфраструктури	знищення житлових будинків, доріг, мостів та інших об'єктів		
	високі витрати на відновлення інфраструктури		
Проблеми з водо- та енергопостачанням	перебої у постачанні чистої води та електроенергії		
	витрати на відновлення систем водо- та енергопостачання		
Зниження продуктивності	втрата сільськогосподарських угідь через затоплення		

		сільського господарства	зниження врожайності та виробництва		
		Державні витрати на допомогу та відновлення	значні фінансові витрати на підтримку постраждалих		
			залучення міжнародної допомоги та фінансової підтримки		
		Втрата туристичного потенціалу	зниження привабливості регіону для туристів		
			зменшення доходів від туристичної діяльності		
		Соціальна нестабільність	зростання соціальної напруги та конфліктів		
			зниження рівня довіри до державних інституцій		
		3	Інтегровані наслідки	Економічний спад	загальне зниження ВВП регіону через втрату продуктивності та інфраструктури
					зниження інвестиційної привабливості регіону
				Необхідність комплексних програм відновлення	потреба у довгострокових програмах для відновлення соціальної та економічної стабільності
впровадження нових стратегій розвитку регіону					

Навіть у короткостроковій перспективі наслідки терористичного акту, зі знищення Каховської ГЕС, для природи і людей є катастрофічними. Щодо довгострокових наслідків, це питання потребує окремого дослідження. Прогнозування можливих сценаріїв може включати відмову від відновлення греблі ГЕС та переорієнтацію економіки регіону з урахуванням кліматичних змін.